

Акредитационо тело Србије

Значај акредитованих извештаја и сертификата за привредне субјекте у Републици Србији

Радивоје Николичић,

специјални саветник директора АТС

представник руководства за систем менаџмента

Mihaila Pupina 2 – Novi Beograd

Telefon : (011) 313 09 60

E-mail : radivoje.nikolicic@ats.rs

РЕГУЛАТОРНИ ОКВИР ТЕХНИЧКОГ ЗАКОНОДАВСТВА

Постављају се
захтеви за

Ниво
компетент
ности ТОУ

Циљеви: заштита
јавних интереса
и безбедност
производа

Привредн
и субјекти

Механизми
контроле
ТОУ
(акредитац
ија и
именовање)

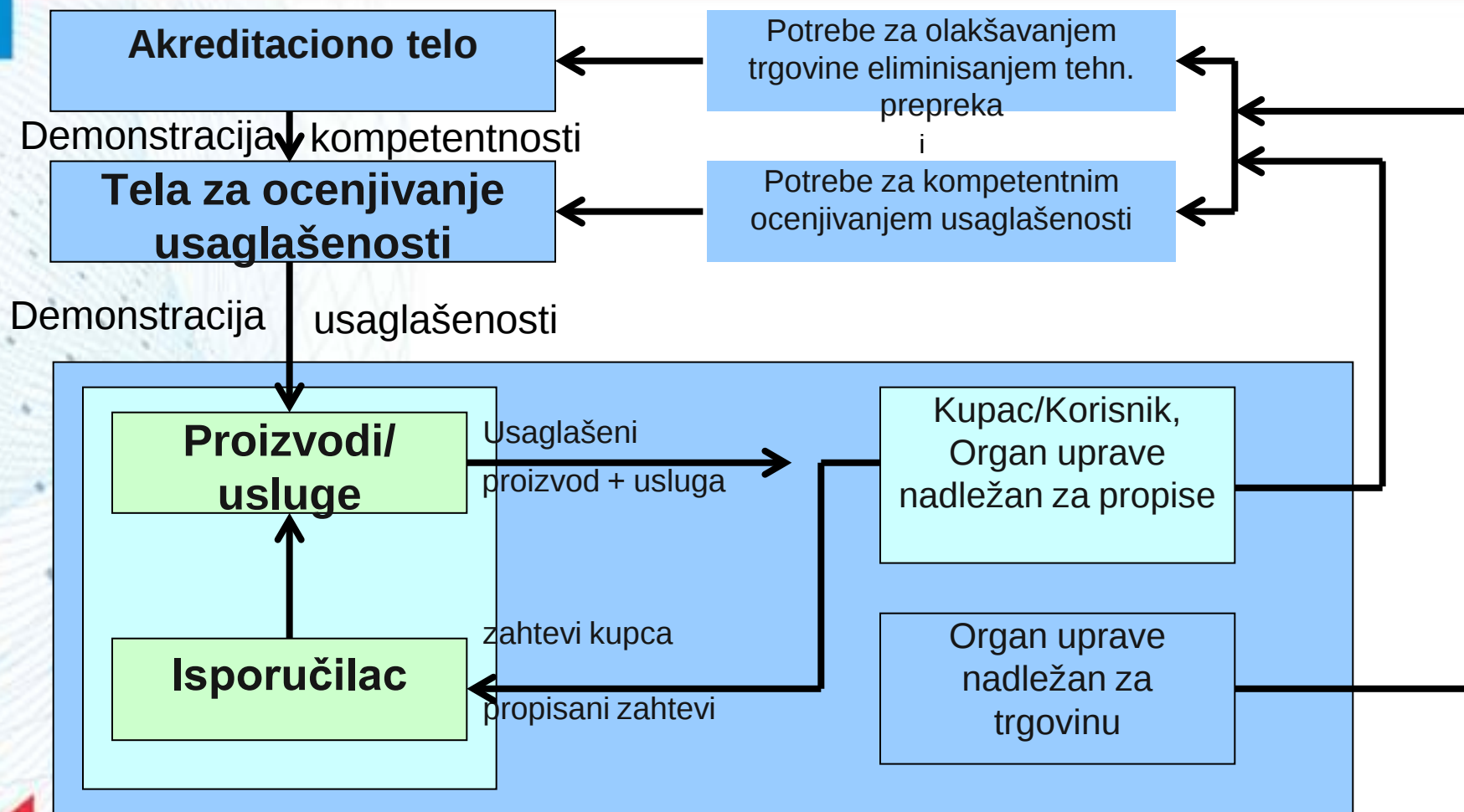
Механизми
надзора на
тржишту

Процедуре
оцењива
ња
усаглашен
ости
(модули
или сл.)

Ефикасно
функционисање
законских
инструмената

Правилно функционисање транспарентног тржишта оријентисаног на квалитет

ШТА ЈЕ ТО АКРЕДИТАЦИЈА?

- Акредитација је **активност заснована на стандардима**
- Средство на коме се темељи компетентност тела за оцењивање усаглашености (**највиши ниво контроле**), а тиме и кредибилитет и прихватање сертификата и других исправа о усаглашености, потребних да се обезбеди пласман (домаће тржиште) и слободно кретање робе (инострано тржиште)
- **Инструмент за верификацију компетентности** тела за оцењивање усаглашености
- Акредитацијом се оцењује компетентност тела за оцењивање усаглашености за обављање њихових задужења у појединим областима,
- Акредитација је увек **повезана са конкретним обимом активности** тела за оцењивање усаглашености

НАСТАНАК И ДАНАШЊИ СТАТУС

АТС
установа
од 02.2011.
самостална
непрофитна
организација
12.2006.-02.2011.

- **АТС је**, као **установа**, основано од стране Владе Републике Србије 2011. године, на основу Закона о акредитацији из 2010. год.
- Пре тога, АТС је било самостална непрофитна организација, основано 2006. године, на основу Закона о акредитацији из **2005.** год.
- АТС је правни следбеник АТСЦГ, односно **ЈУАТ-а**, који су претходној држави (СРЈ и СЦГ) обављали послове акредитације од **1998.** год. до њеног распада.

АТСЦГ- организација и колегијални орган
07.2003.-11.2006.

Министарства за унутрашње економске односе Србије и Црне Горе

ЈУАТ – колегијални орган

02.1998.-06.2003.

. Савезно министарство за развој, науку и животну средину Савезне Републике Југославије

ДЕЛАТНОСТ АТС

АТС акредитује тела за оцењивање усаглашености, односно за обављање послова:

- испитивања,
- еталонирања,
- контролисања,
- сертификације производа, процеса и услуга
- сертификације система менаџмента и
- сертификације особа.

Лабораторије

Контролна тела

Сертификац
иона тела

како у регулисаном тако и у нерегулисаном подручју

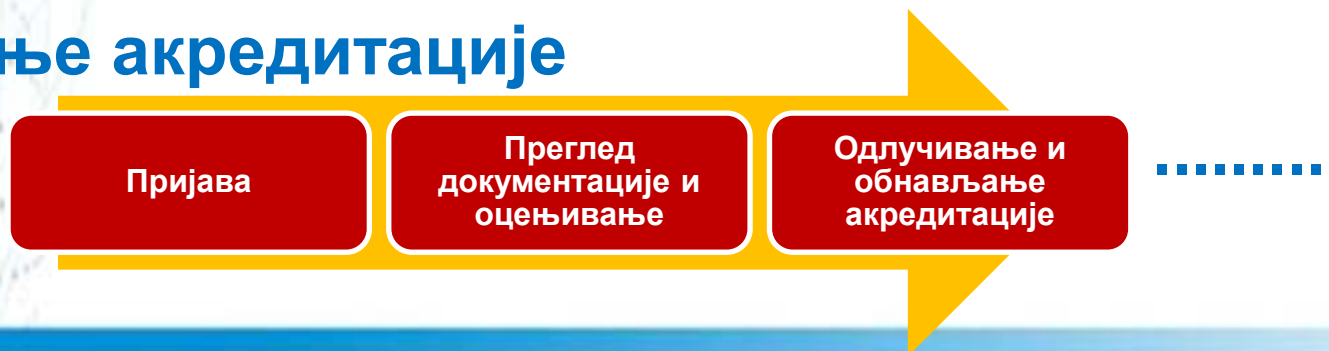

ПОСТУПАК АКРЕДИТАЦИЈЕ

Почетна акредитација

Обнављање акредитације

СЕРТИФИКАТИ О АКРЕДИТАЦИЈИ

Акредитационо тело Србије Accreditation Body of Serbia Београд Beograd додељује awards		00000
СЕРТИФИКАТ О АКРЕДИТАЦИЈИ Accreditation Certificate		
којим се потврђује да confirming that		
ATC		
акредитациони број accreditation number		
задовољава захтеве стандарда fulfils the requirements of		
те је компетентна за обављање послова сертификације производа and is competent to perform product certification		
који су специфицирани у обиму акредитације as specified in the scope of accreditation		
Важеће издање обима акредитације доступно је на интернет адреси: www.atc.rs Valid scope of accreditation can be found at: www.atc.rs		
Сертификат додељен Date of issue	 	Директор Director
Акредитација важи до Date of expiry	ATC	М.П.
Акредитационо тело Србије је потписник Мултилатералног споразума о признавању еквивалентности система акредитације Европске организације за акредитацију (EA MLA) и IAF MLA споразума у овој области. / Accreditation Body of Serbia is a signatory of the European co-operation for Accreditation (EA) Multilateral Agreement for accreditation and IAF MLA in this field.		

Акредитационо тело Србије Accreditation Body of Serbia Београд Beograd додељује awards		00000
СЕРТИФИКАТ О АКРЕДИТАЦИЈИ Accreditation Certificate		
којим се потврђује да confirming that		
ATC		
акредитациони број accreditation number		
задовољава захтеве стандарда fulfils the requirements of		
те је компетентна за обављање послова испитивања and is competent to perform testing activities		
који су специфицирани у обиму акредитације as specified in the scope of accreditation		
Важеће издање обима акредитације доступно је на интернет адреси: www.atc.rs Valid scope of accreditation can be found at: www.atc.rs		
Сертификат додељен Date of issue	 	Директор Director
Акредитација важи до Date of expiry	ATC	М.П.
Акредитационо тело Србије је потписник Мултилатералног споразума о признавању еквивалентности система акредитације Европске организације за акредитацију (EA MLA) и ILAC MRA споразума у овој области. / Accreditation Body of Serbia is a signatory of the European co-operation for Accreditation (EA) Multilateral Agreement for accreditation and ILAC MRA in this field.		

ATC

Akreditaciono telo Srbije

ОБИМ АКРЕДИТАЦИЈЕ – прилог (саставни део) сертификата о акредитацији

АКРЕДИТАЦИОНО
ТЕЛО
СРБИЈЕ

Акредитациони број/Accreditation No:
01-006

Основа процене/Ref No.:
2-01-007
Валидан до/
Valid until:
20.12.2014.
Заменио/Сменио:
Replace scope dated:

Датум прве акредитације/
Date of initial accreditation: 12.04.2001.

ОБИМ АКРЕДИТАЦИЈЕ Scope of Accreditation

Акредитовано тело за оцењивање усаглашености/ Accredited body

„Š&P TIMEX“ ДОО за производњу, промет роба и услуга Нови Сад
Лабораторија за испитивање
Нови Сад, Морнарска 3

Стандард/ Standard: SRPS ISO/IEC 17025:2006/ ISO/IEC 17025:2005

Скраћени обим акредитације/ Short description of the scope

- Испитивања на притисак опреме под притиском и гасних уређаја и инсталација / Pressure tests of the pressure equipment and gas appliances and installations
- Испитивања опреме за сагоревање гасовитих горива / Tests of the equipment for the combustion of gaseous fuels

Акредитациони број/
Accreditation No:
01-006
Валидан до/
Valid until:
20.12.2014.
Заменио/Сменио:
Replace scope dated:

Детаљан обим акредитације/ Detailed scope of accreditation

Место испитивања: У лабораторији Област испитивања: Испитивања на притисак опреме под притиском и гасних уређаја и инсталација				
P. Бр.	Предмет испитивања материјал / процес	Врста испитивања и/или карактеристика која се мери (тежишта испитивања)	Свој мерница (где је применима)	Референтни документ
1.	Филтери за пречишћавање гас	Испитивање свлаживања заптивости	(0+6) bar	SRPS M. 83.571:1990, т. 6.2.3 „докумен“
2.	Надзвучни уређаји (сваки за гас)	Испитивање заптивости уређаја, P11	(0+5) bar	SRPS EN 12566-1:2013, Прилог А, т. А.3
		Испитивање заптивости уређаја, P12	(0+5) bar	SRPS EN 12566-1:2013, Прилог А, т. А.4
Место испитивања: У лабораторији и на терену Област испитивања: Испитивања на притисак опреме под притиском и гасних уређаја и инсталација				
3.	Безбедносни уређаји за гасорегулационе станице и инсталације – гасни запорни уређаји за укупне притиске до 100 bar	Испитивање свлаживања заптивости	(0+16) bar	SRPS EN 14582:2010, т. 7.7.1
		Испитивање унутрашње заптивости	(0+16) bar	SRPS EN 14582:2010, т. 7.8
		Испитивање поривности на избујестивост температуре	(0+16) bar	SRPS EN 14582:2010, т. 7.9.2
4.	Сигурносни уређаји за испитивање притисака – инсталације – заптивост	Одређивање притиска почетка отварања и притиска заптивања	(0+16) bar	SRPS EN ISO 4126-1:2014, т. 7.2
5.	Аутоматски запорни заптивци за гасне горивне и гасне инсталације – конструктивни заптивци	Испитивање функције заптивања	(0+5) bar	SRPS EN 161: 2013, т. 7.101.2
		Испитивање свлаживања заптивости	(0+5) bar	SRPS EN 161: 2013, т. 7.3.2
		Испитивање унутрашње заптивости	(0+5) bar	SRPS EN 161: 2013, т. 7.3.3
6.	Регулатори притиска гаса за укупне притиске до 100 bar	Испитивање свлаживања заптивости	(0+6) bar	SRPS EN 334:2010, т. 7.7.6
		Испитивање унутрашње заптивости и поривности притиска	(0+6) bar	SRPS EN 334:2010, т. 7.7.7.3

ATC

Akreditaciono telo Srbije

АКРЕДИТОВАНИ ИЗВЕШТАЈИ И СЕРТИФИКАТИ

DOO Š&P "Timex" Novi Sad Laboratorija za ispitivanje MORNARSKA br.3, TAPPAZ 021000-040, 460-000, 466-018	IZVEŠTAJ O ISPITIVANJU SIGURNOSNO - ODUŠNOG VENTILA Br: 397	 ATC 01-000 АКРЕДИТОВАНА ЛАБОРАТОРИЈА ЗА ИСПИТИВАЊЕ SRPS ISO/IEC 17025:2005
--	---	--

Na osnovu ponude/ugovora br.:

Vlasnik ventila:	"Š&P TIMEX" D.O.O.	Potrošački centar:	
Mesto ugradnje:	/	NOVI SAD	
Tip ventila:	ASVS-1	Radni medijum:	P. GAS
Proizvođač ventila:	AČIN	Klasa:	NP10
Fabrički broj:	380/99	Veličina(naz. prečnik):	1/4"
Priključak:	NAVOJNI	Radni pritisak Pr:	0,135 bar

РЕЗУЛТАТИ ИСПИТИВАЊА

Ispitni fluid	Pritisak početka otvaranja (bar)	Pritisak zatvaranja (bar)	Temperatura ispitnog fluida (C)
Komprimovani vazduh ☒ Gas ☐	0,2	0,18	20

NEPROPUSNOST*	SPOLJAŠNJA	ZADOVOLJAVA
	UNUTRAŠNJA	ZADOVOLJAVA

Zaključak:

Dobijeni rezultati su u skladu sa zahtevima standarda.

Napomena:

* Ova metoda nije pod akreditacijom.

Ispitivanje je izvršeno u skladu sa zahtevima standarda: SRPS EN ISO 4126-1:2014, 1.7.2

Novi Sad: 06.11.2014. godine

Ispitivanje izvršio:

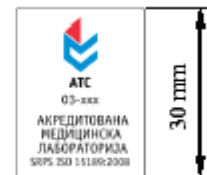
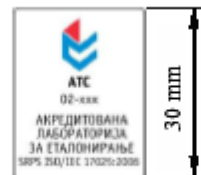
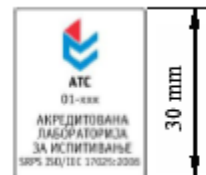
Vodeći ispitivač ili ispitivač:

Strana 1/1

Bez odobrenja Laboratorije izveštaj o ispitivanju se sme umnožavati isključivo kao celina. OJB UP03.02

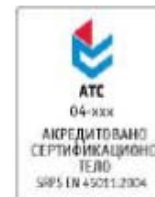
Overio:
Tehnički rukovodilac laboratorije

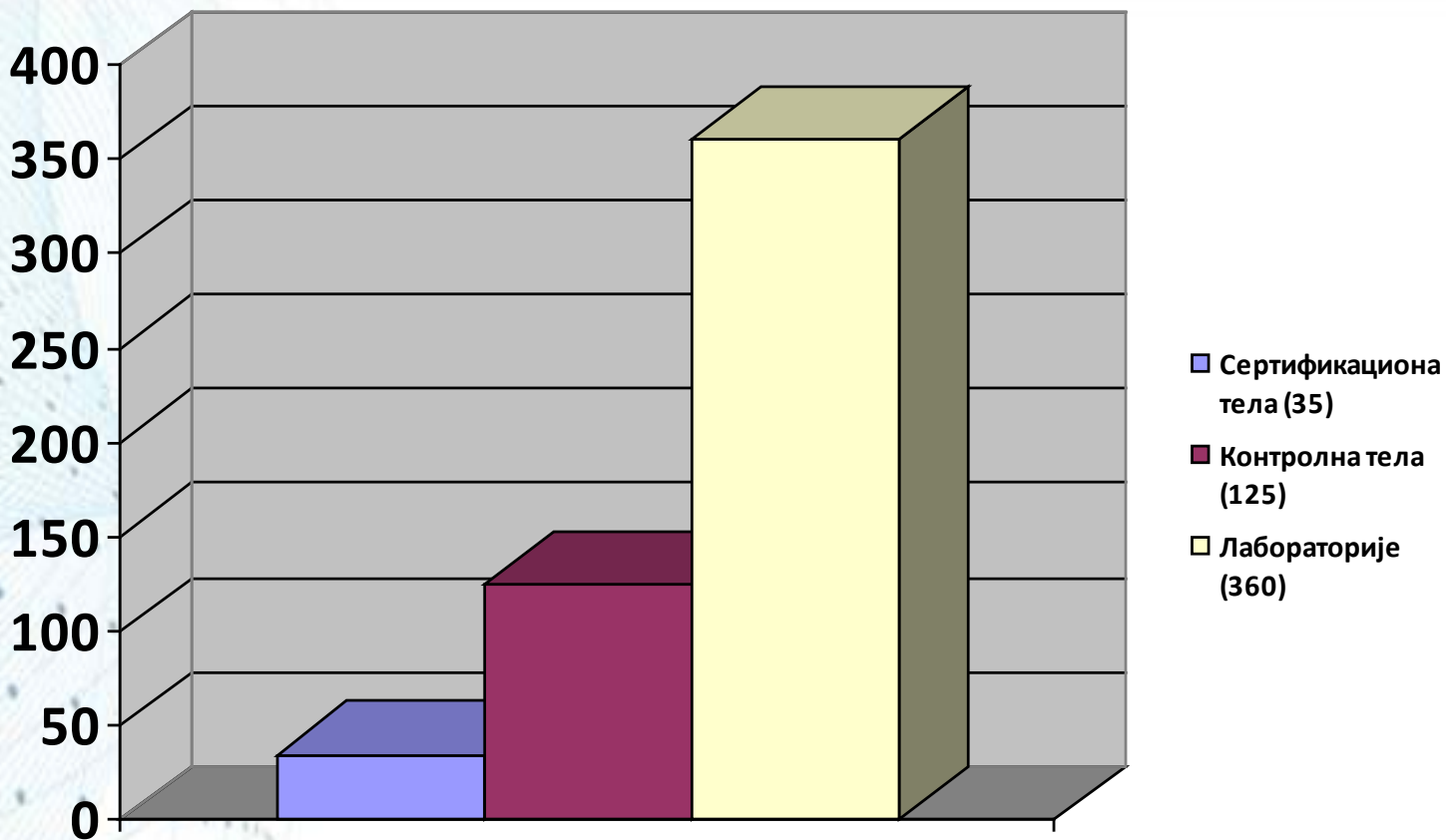
Може се истаћи на производу

Не сме се истицати на производу

РЕЗУЛТАТИ АТС

Акредитована ТОУ децембар 2014.

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТАЦИЈЕ ЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ СТРАНЕ

- **За акредитована тела за оцењивање усаглашености (лабораторије, контролна и сертификациона тела):**
 - акредитацијом подижу ниво своје организације и техничке компетентности за обављање послова еталонирања, испитивања, контролисања и сертификације
 - акредитацијом добијају независну и непристрасну потврду своје компетентности
 - постају конкурентнији на тржишту оцењивања усаглашености

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТАЦИЈЕ ЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ СТРАНЕ

- **За државу:**

- акредитација је међународно признато средство за осигурање поверења у рад институција, које је држава овластила за послове оцењивања усаглашености, у циљу заштите јавних интереса и повећања поузданости у доношењу одговарајућих одлука,
- акредитација је мера за успостављање поверења на тржишту производа и услуга и елемент инфраструктуре квалитета једне земље, која повезана са европском и међународном заједницом, осигурава препознатљивост, прихваћеност и признавање оцено усаглашености са захтевима за производе, изван граница земље.

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТАЦИЈЕ ЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ СТРАНЕ

- **За привреду:**

- акредитација обезбеђује поуздана мерења и испитивања , повећава поузданост донетих одлука на основу таквих испитивања и мерења, смањује трошкове, недостатке на производима и помаже при одлучивању и процени ризика,
- Производи, сертифицировани од стране акредитованих сертификационих тела, повећавају поверење потрошача, корисника производа, као и конкурентност на тржишту,
- Системи менаџмента, сертифицировани од стране акредитованих сертификационих тела, повећавају поверење у пословање и конкурентност организације и олакшавају приступ новим тржиштима,
- Пошто у поступку акредитације оцењивање и потврђивање компетентности обавља трећа страна, независно акредитационо тело, штеди се време и новац и повећава степен поверења;

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТАЦИЈЕ ЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ СТРАНЕ

- **За потрошаче и трговце:**

- акредитација пружа **поверење у безбедност производа и услуга**, пошто су исти испитани, потврђени или су под надзором компетентних организација које задовољавају међународно прихваћене критеријуме.
- **Корисници данас траже безбедне и квалитетне производе** па се произвођачи и добављачи труде да испуне специфичне захтеве.
- То често значи да се **производи шаљу у акредитовану лабораторију, контролно или сертификационо тело ради провере и потврђивања карактеристика производа у односу на стандард или одговарајућу спецификацију.**
- **Избор компетентног тела за оцењивање усаглашености смањује ризик од производње или продаје небезбедног производа.**

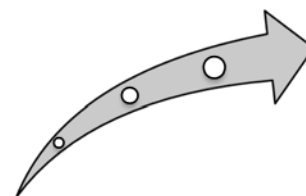
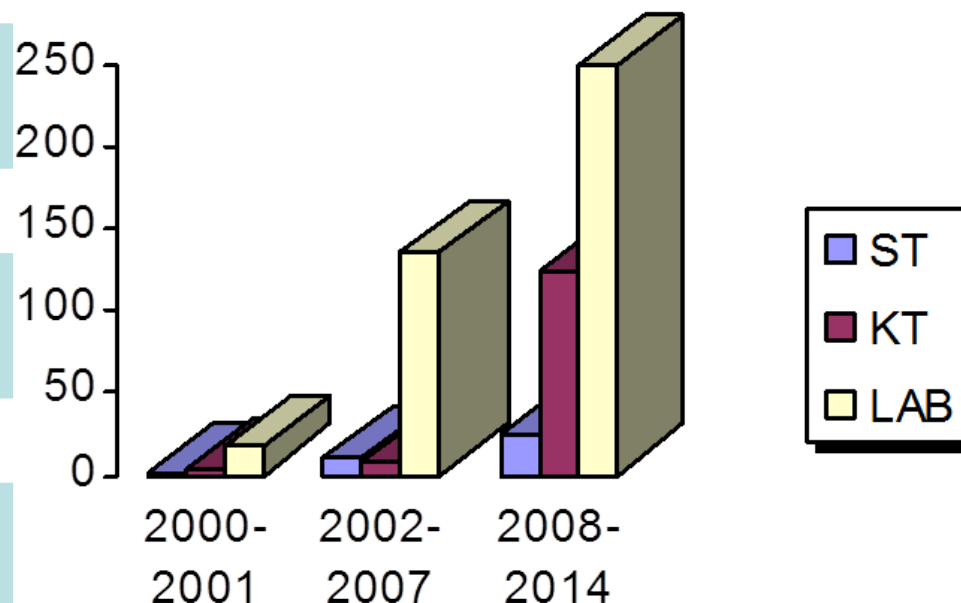
ЗНАЧАЈ АКРЕДИТАЦИЈЕ КОД АТС НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ

Неке прекретнице

Усклађивање система акредитације са захтевима међународног стандарда и придружено чланство у ЕА 2002.

Доношење Закона о техничким захтевима за производе 2005. у СЦГ, а затим 2009. у Србији

Пуноправно чланство у ЕА и приступање ЕА МЛА 2012. године

Институционално оспоравање на почетку

Данас имамо позивање на акредитацију у више закона и подзаконских аката у разним областима. У више од:
21 закон,
5 уредби и
32 правилника

ATC

Akreditaciono telo Srbije

Значај акредитације код АТС на иностраном тржишту - прихватање исправа о усаглашености

Регулисано подручје – постоје технички прописи

- Национални органи власти

Нерегулисано подручје – не постоје технички прописи

- Индустрија (купци – корисници услуга оцењивања усаглашености)
- Корисници и потрошачи производа

Значај акредитације код АТС на иностраном тржишту - прихватање исправа о усаглашености

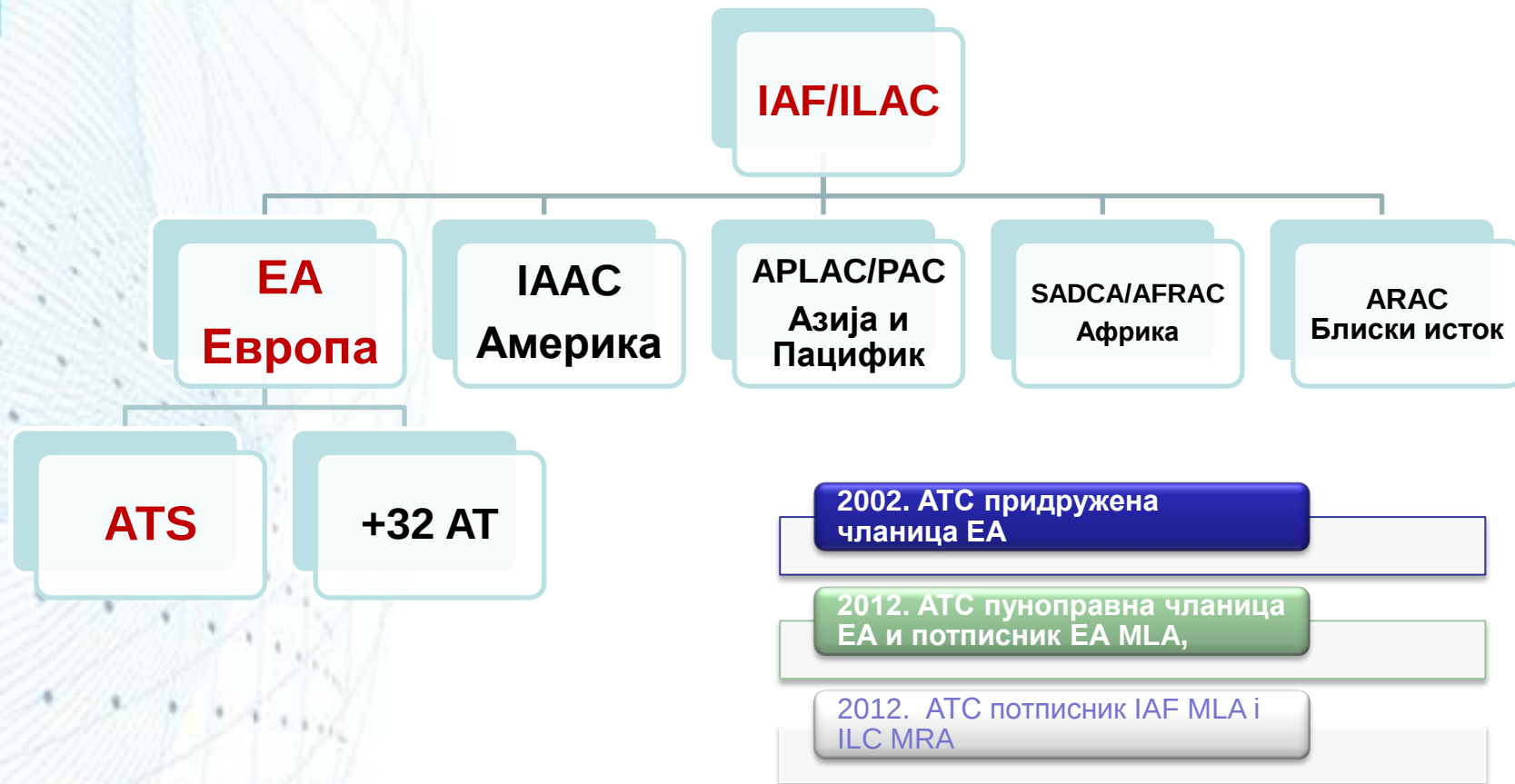
Међудржавни – међувладини споразуми о питањима оцењивања усаглашености (MRA)

Признају се атести (исправе) о оцењивању усаглашености које су издала договорена ТОУ

- Потписују две државе између себе
- Или на пример ЕУ са трећим земљама (Америка, Аустралија, Швајцарска, Нови Зеланд, Канада, Јапан)

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТАЦИЈЕ КОД АТС НА ИНОСТРАНОМ ТРЖИШТУ

Значај акредитације код АТС на иностраном тржишту - прихватање исправа о усаглашености

Споразуми између акредитационих тела (MRA/MLA)

Међусобно се признаје компетентност АТ на техничком нивоу

Циљ: да се омогући да производи и услуге који су праћени са акредитованим исправама о усаглашености могу да изађу на страна тржишта, без потребе за поновним испитивањем или поновном сертификацијом у земљи увозници

Потписници су обавези да прихватају извештаје/сертификате акредитованих ТОУ од стране других потписника споразума

- У оквиру регионалне организације за акредитацију, на пр. ЕА МЛА
- У оквиру међународних организација за акредитацију ILAC/IAF MRA/MLA

Значај акредитације код АТС на иностраном тржишту - прихватање исправа о усаглашености

EA MLA, ILAC/IAF MRA/MLA

1. АТ једне земље, прихвата да су системи акредитације других земаља, чија су АТ потписници EA MLA споразума еквивалентни са системом акредитације те земље.
2. АТ прихвата поузданост резултата оцењивања усаглашености (извештаји, сертификати) спроведених од стране тела за оцењивање усаглашености (ТОУ) акредитованих од стране потписника EA MLA споразума за одговарајући обим послова оцењивања усаглашености.

АТС прихвата, у оквиру потписаног обима ILAC MRA споразума, сертификате о акредитацији других потписника споразума као еквивалентне својим сертификатима које издаје.

АТС прихвата, за сопствене потребе, исправе о усаглашености акредитованих ТОУ од стране других потписника споразума, на истим основама, као што прихвата исправе о усаглашености акредитованих ТОУ које је сâм акредитовао.

АТС препоручује и промовише прихватање исправа о усаглашености акредитованих ТОУ од стране других потписника споразума код регулатора или других корисника.

Значај акредитације код АТС на иностраном тржишту - прихватање исправа о усаглашености

КОНКРЕТНО?

- Република Србија није потписник ни једног међудржавног **MRA** у вези оцењивања усаглашености, па исправе о усаглашености издате од ТОУ, акредитованог код АТС, неће бити прихваћене по аутомаизму.
- **EA MLA** и **ILAC/IAF MRA/MLA** , којима је однедавно приступило АТС, обавезују друга АТ и АТС, а не органе власти у њиховим земљама, да прихватају исправе о усаглашености које издају ТОУ под акредитацијом АТС. Они су **добра основа** за склапање међудржавног **MRA**, ако будемо имали потребу
- **EA MLA** и **ILAC/IAF MRA/MLA** , којима је однедавно приступило АТС, када Србија постане чланица ЕУ, добијају свој пуни ефекат.
- До тада, **EA MLA** коме је приступио АТС, ће имати ефекат на Споразум о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа између ЕУ и Републике Србије (**АСАА, односно РЕСА**) као земље која је у процесу приступања ЕУ.

КАКО ДА НАМ БУДУ ПРИХВАЋЕНЕ АКРЕДИТОВАНЕ ИСПРАВЕ О УСАГЛАШЕНОСТИ У ЕУ – ЕЕА?

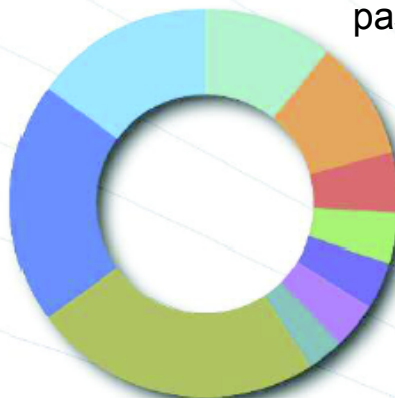
- **Споразуми о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа (АСАА) – ЕУ са својим суседима. Вероватно не јер смо земља кандидат.**
Медитеранске земље - Алжир, Египат, Израел, Јордан, Либан, Мароко, Палестина, Тунис, - и земље истока - Арменија, Азербејџан, Белорусија, Грузија, Молдавија, Украјина
- **Протокол Европског споразума о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа (РЕСАС) – ЕУ са земљама кандидатима. Имале су га земље које су приступиле ЕУ.**

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Zemlje ispitanika

Укупно 4.191 испитаника попунило анкету из 41 различитих земаља.

Ceska Republika	20%
Brazil	15%
Svajcarska	11%
Indija	10%
Portugalija	5%
Finska	4%
Italija	4%
Japan	4%
USA	3%
Druge zemlje (videti ispod)	24%

Druge zemlje

Argentina

Australija

Austrija

Belgija

Kanada

Kina

Kostarika

Danska

Francuska

Nemacka

Grcka

Hong Kong

Indonezija

Irska

Malezija

Meksiko

Holandija

Novi Zeland

Norveska

Filipini

Poljska

Juzna Koreja

Singapur

Slovacka

Juznoafrička Republika

Spanija

Svedska

Tajland

Turska

Velika Britanija

Vijetnam

ATC

Akreditaciono telo Srbije

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Velicina organizacija koje su anketirane

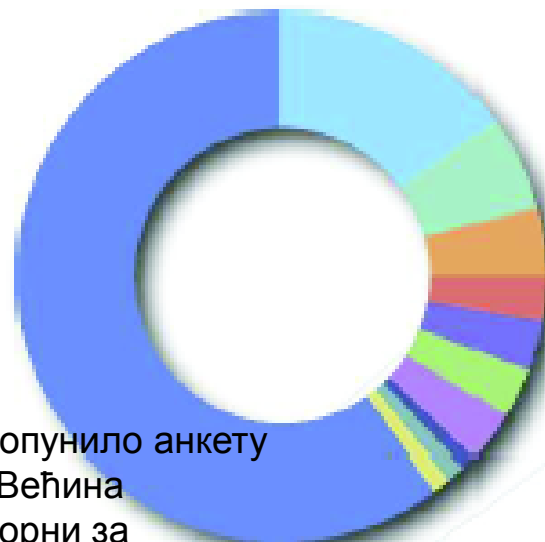

1-10 zaposlenih .	14%
11-49 zaposlenih	27%
50-249 zaposlenih	30%
250-499 zaposlenih	9%
500-999 zaposlenih	6%
1000-3000 zaposlenih.	6%
3000 i vise zaposlenih	8%

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Koja funkcija je odgovorna za traženje sertifikacije?

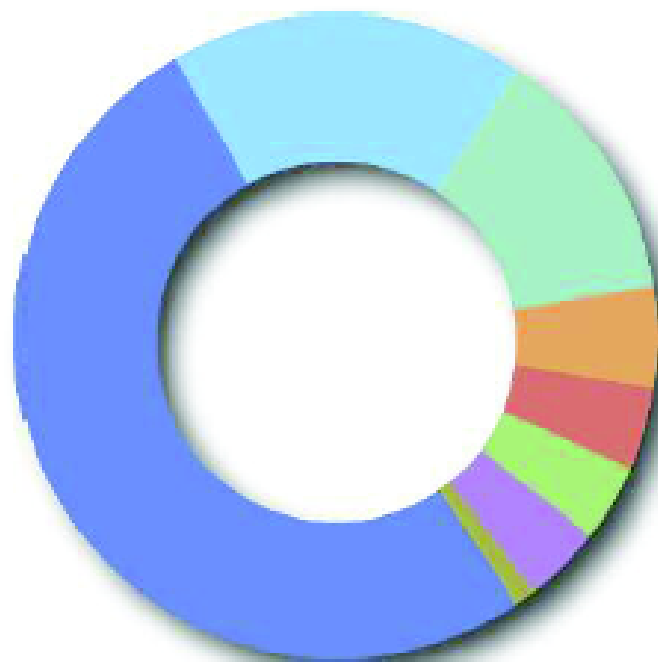
Укупно 4.191 испитаника попунило анкету из 41 различитих земаља. Већина испитаника (60%) су одговорни за менаџмент квалитетом у њиховој организацији, међутим у великом броју су се одазвали и виши руководиоци, лица за набавку, финансијски менаџери и лица која се баве маркетингом.

Kvalitet	60%
Ostalo	15%
Menadzment	6%
Finansije	4%
Marketing	3%
Ljudski resursi	3%
Nabavka	3%
Operacije	3%
Izrada	1%
Ostale poslovne funkcije	1%
Proizvodnja	1%

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

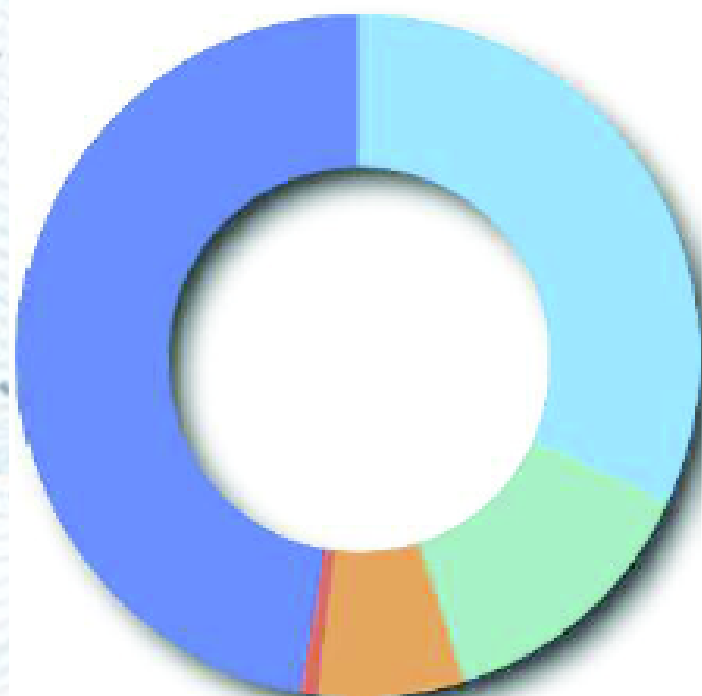
Vrsta ostvarene sertifikacije

	Sistem menadžmenta kvalitetom	51%
	Sistem menadž. zast. ziv. sred.	18%
	Sertifikacija proizvoda	13%
	Sistem menadž. bezbedn. hrane	5%
	Ostalo	4%
	Menadžment bezbednosti i zdravljem na radu	4%
	Sistem menadž. bezbed. informac.	4%
	nikakva	1%

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Razlozi za sertifikaciju

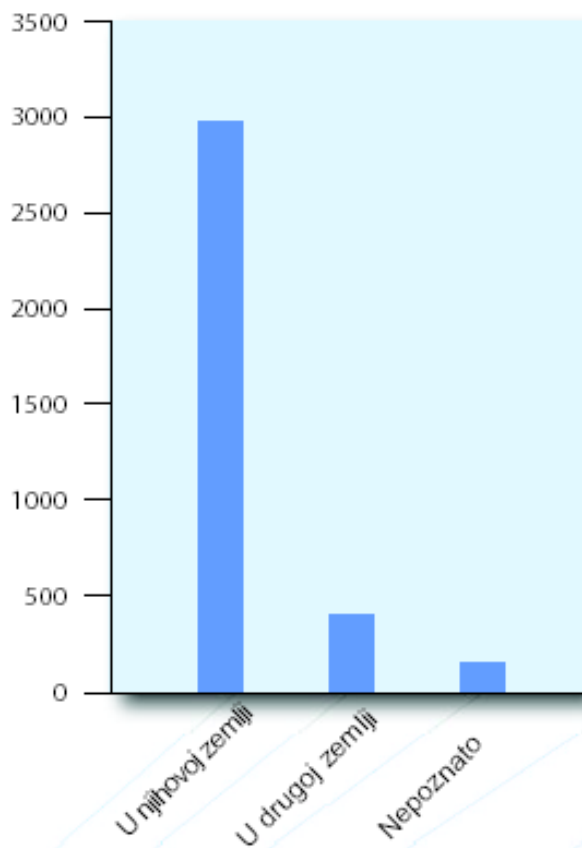

Interno poboljšanje poslovanja	47%
Zahtev kupca	32%
Uskladjenost sa propisima	13%
Nesto drugo	7%
Konkurentska prednost	1%

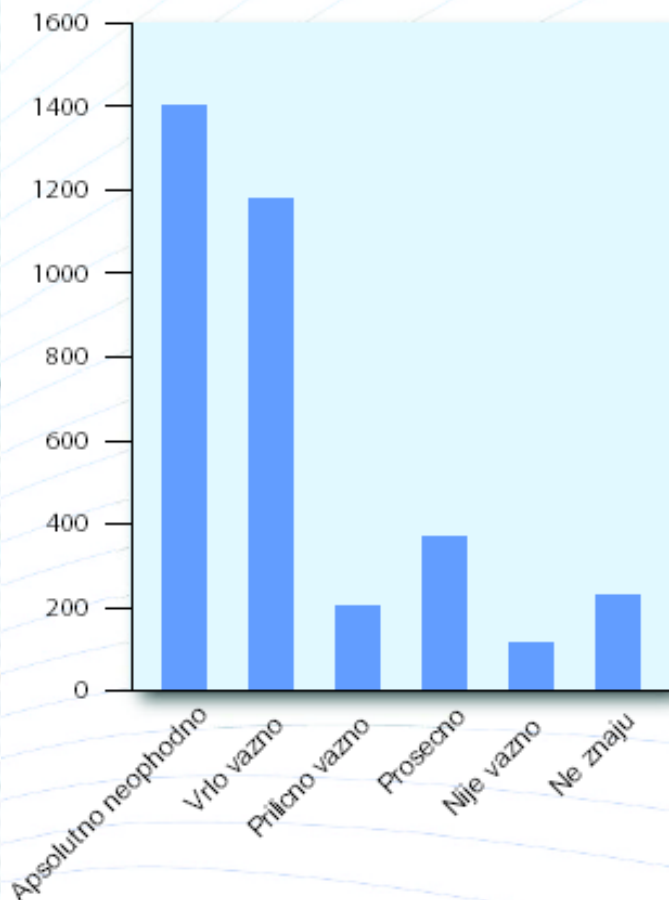
ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Lokacija odabranog sertifikacionog tela

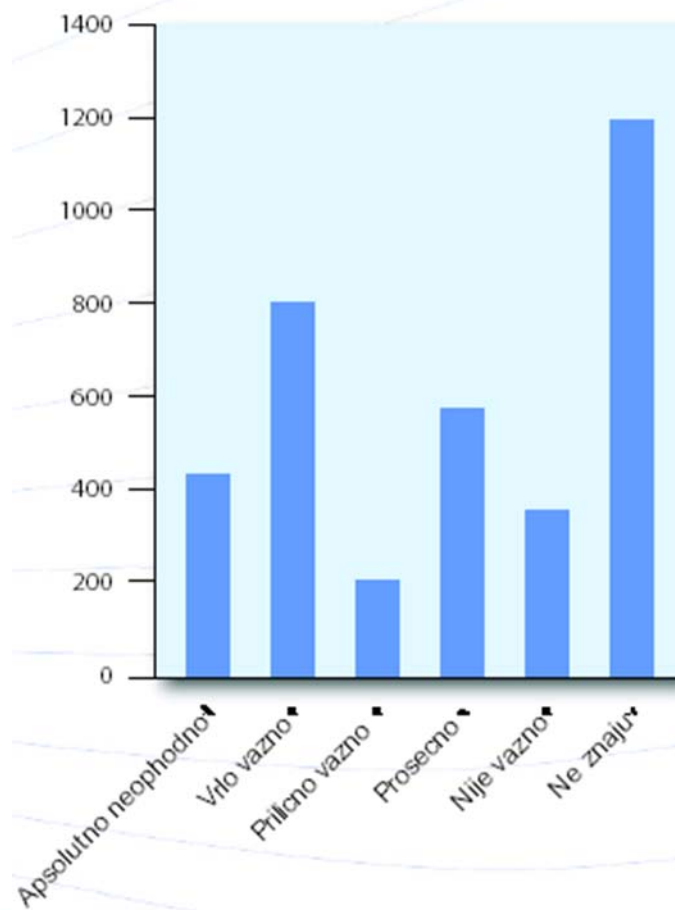

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Koliko je vazno da je sertifikacija pokrivena akreditacijom?

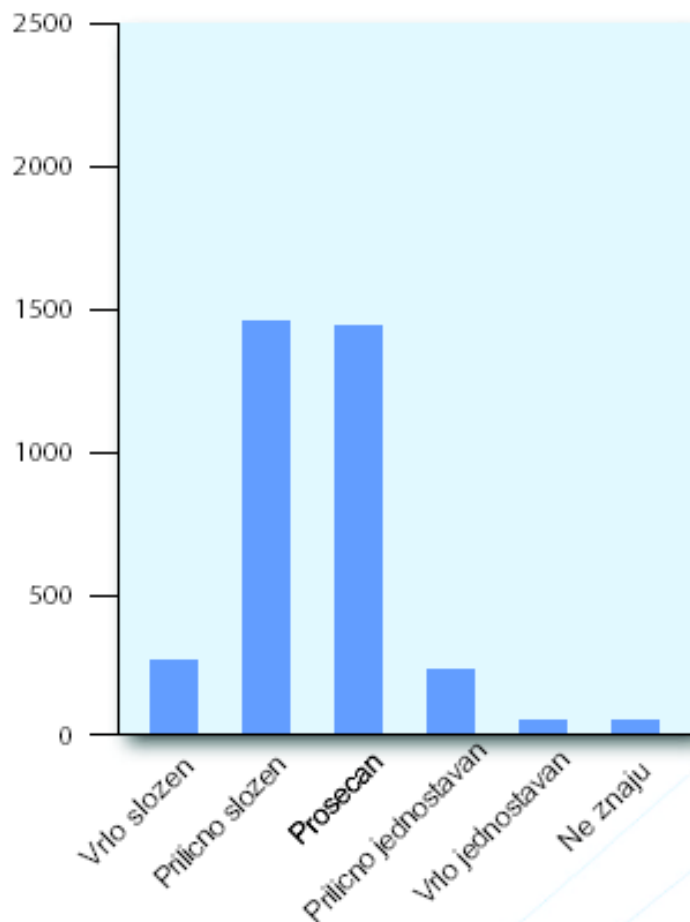

Koliko je vazno da je sertifikacija pokrivena sa IAF MLA

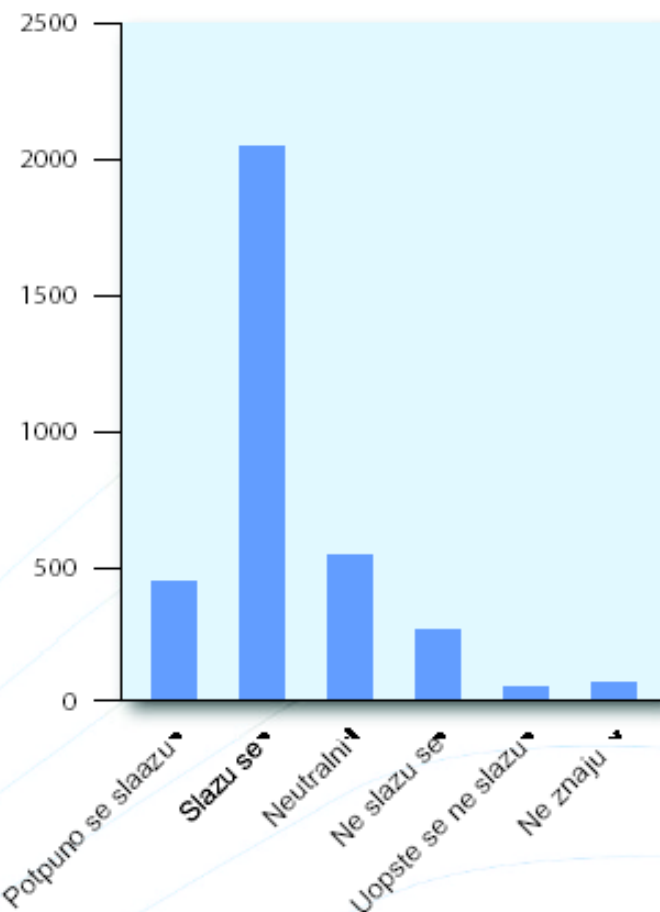

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Ocena procesa sertifikacije.

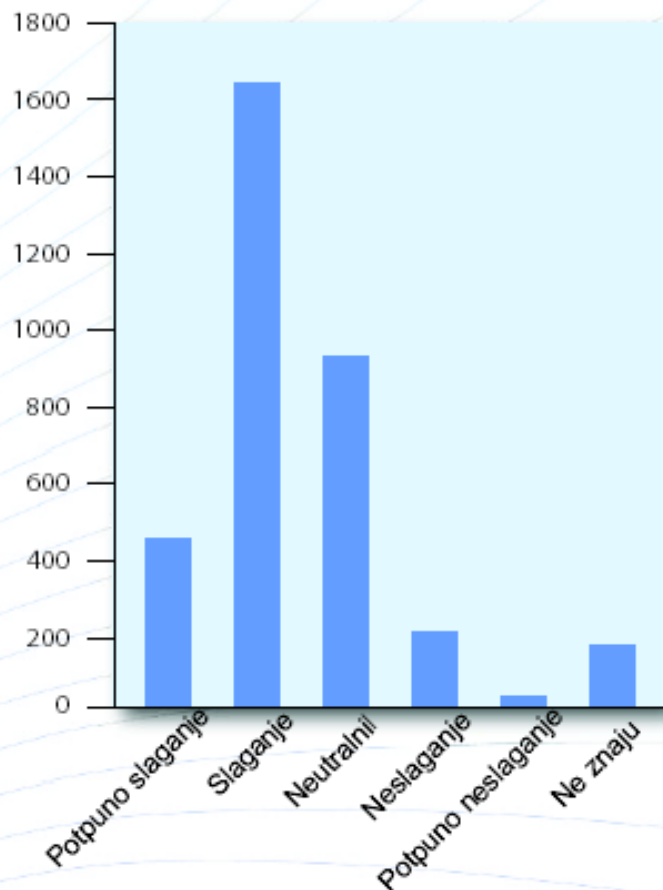

Odgovarajuće trajanje procesa sertifikacije

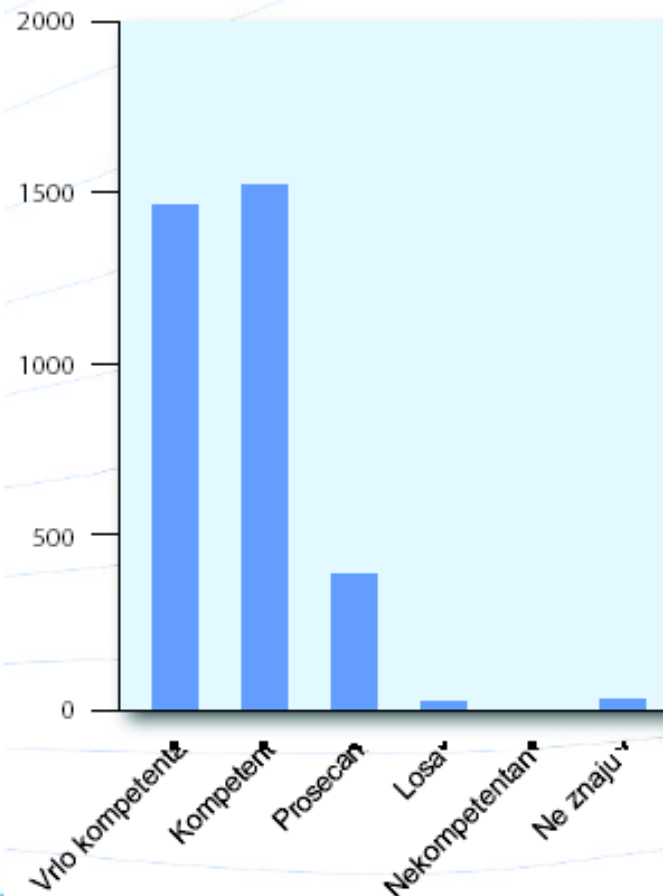

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Da li proces obezbedjuje novcanu korist?

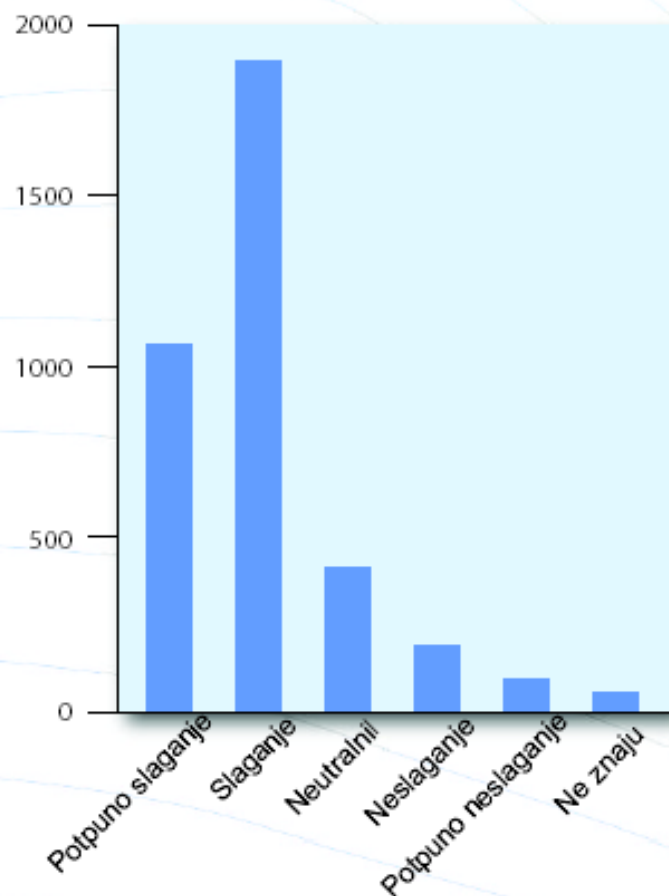

Kompetentnost tima sertifikacionog tela

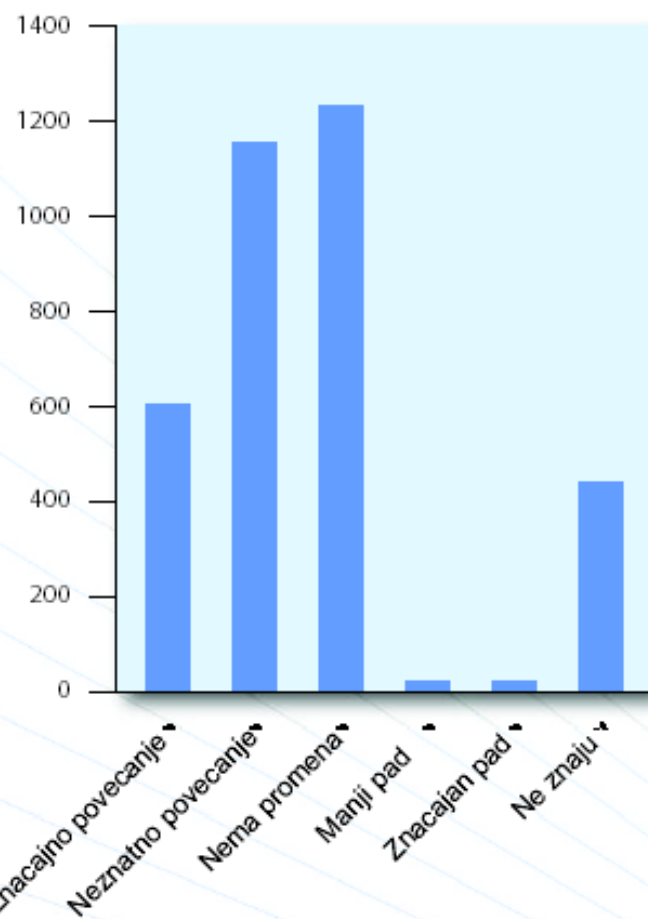

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Da li je proces sertifikacije dodao vrednost?

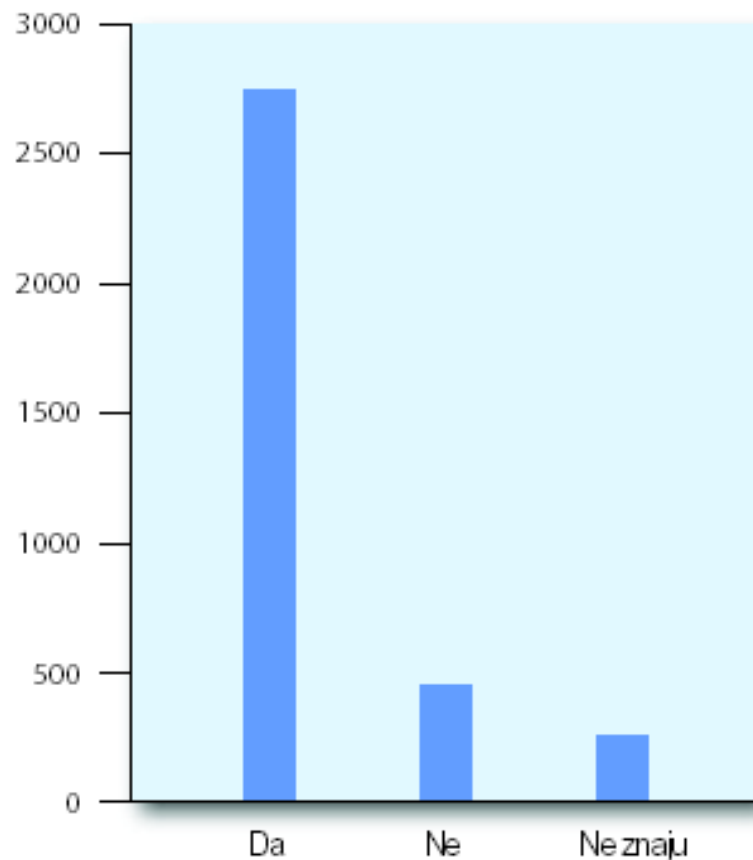

Da li je sertifikacija dovela do povecane prodaje?

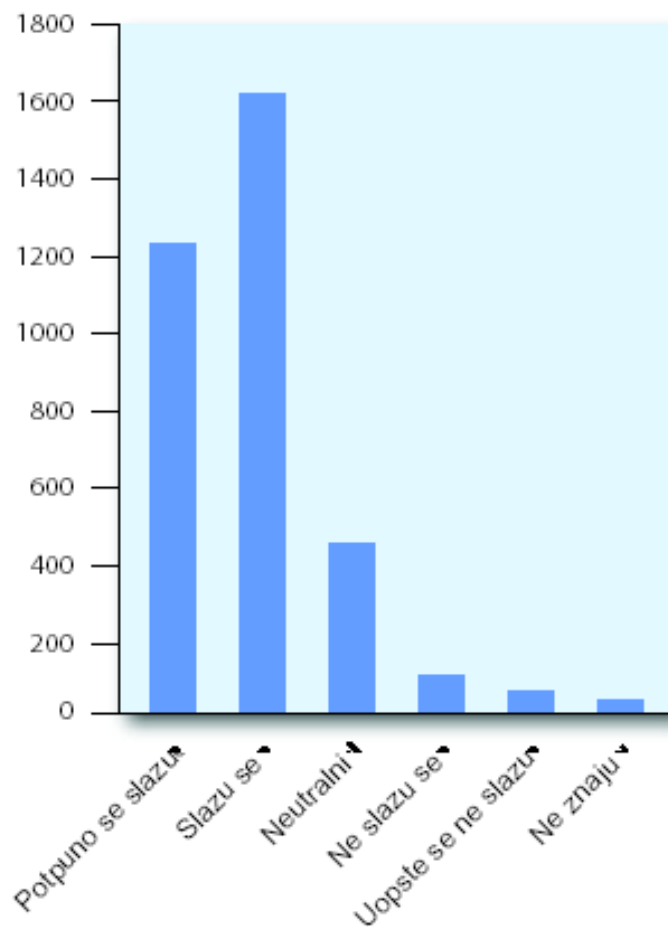

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Da li je sertifikacija pomogla da se ispune zahtevi regulatornih organa?

Da li je sertifikacija vazna vasim musterijama klijentima?

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

ЗАКЉУЧАК

- Налази истраживања потврђују да **предузећа имају значајне користи и додатну вредност** од акредитоване сертификације.
- Не само да је користе као средство за унутрашње унапређење пословања и за постизаање усаглашености са прописима, већ пословање потврђује да **постоје позитивни ефекти и на приходе.**
- С обзиром да у већини предузећа која су одговорила на анкету (57%) има мање од 249 запослених, акредитована сертификација јасно **користи малим и средњим организацијама**, као и великим мултинационалним компанијама.

Хвала на пажњи
www.ats.rs

